

Παλόμα Πεδρέρο: Η βραβευμένη Ισπανίδα συγγραφέας ήρθε στην Ελλάδα και μας μίλησε για το έργο της

Από Πέτρος Αλεξανδρής - 26/01/2018

Για το ανέβασμα του βραβευμένου θεατρικού της έργου **«Το κάλεσμα της Λορίν»**, για πρώτη φορά από τρανς σκηνοθέτιδα, μας μίλησε – μεταξύ άλλων – η Ισπανίδα θεατρική συγγραφέας, **Παλόμα Πεδρέρο**.

Η Φένια Αποστόλου και η ομάδα της ανέλαβαν να μεταφέρουν στην ελληνική θεατρική σκηνή και το αποτέλεσμα φαίνεται να επιδοκιμάζει η κυρία Πεδρέρο, έχοντας δει το έργο της να ανεβαίνει στις περισσότερες χώρες του κόσμου.

Στη σκηνή συναντάμε ένα αντρόγυνο. Είναι Απόκριες και ο άντρας (Πέδρο) μεταμφιέζεται σε Λορίν Μπακόλ, ενώ η γυναίκα (Ρόζα) σε Χάμφρεϊ Μπόγκαρτ. Αυτό που ξεκινά σαν παιχνίδι, η αναζήτηση της ανανέωσης στη σχέση τους, μετατρέπεται σε αποκάλυψη: Ο άνδρας προτείνει στη γυναίκα να παίξουν με ένα αντικείμενο που αγόρασε στο sex shop, αλλά η γυναίκα χαλάει το «παιχνίδι». Ερωτισμός και καταπίεση συνυπάρχουν. Παραδοσιακοί ρόλοι παρωδούνται. Τι θα συνέβαινε αν δεν υπήρχαν προκαθορισμένοι «ρόλοι» και σε ποιο βαθμό φτάνει η ελευθερία του ατόμου; Πόσο καταπιεσμένα ή κοινωνικά απομονωμένα μπορεί να είναι τα μέλη μιας κοινωνίας;

Το έργο τιμήθηκε με το Βραβείο Θεάτρου του Βαγιαδολίδ το 1984, και έκτοτε έχει ανέβει σε Ευρώπη (Ισπανία, Γαλλία, Γερμανία, ΗΠΑ (Νέα Υόρκη), και σε πολλές χώρες της Λατινικής Αμερικής. Φέτος ανεβαίνει στο «Small Argo full of Art» (Ελευσινίων 15, Μεταξουργείο) μέχρι τις 11 Φεβρουαρίου 2018.

Είναι η πρώτη φορά που ανεβαίνει το έργο σας στην Ελλάδα. Ποιες είναι οι προσδοκίες της από την ομάδα της Φένιας Αποστόλου;

Με ενδιαφέρει πολύ η δουλειά που έχει γίνει. Από ό,τι έχω δει μέχρι στιγμής, πιστεύω ότι έχει γίνει πάρα πολύ καλή δουλειά από πλευράς σκηνοθεσίας, αλλά και από πλευράς ηθοποιών. Μου φαίνεται ότι όλο το ανέβασμα έχει γίνει με πάρα πολλή αγάπη. Η ομάδα επέλεξε ελεύθερα το έργο αυτό και φαίνεται ότι υπάρχει αρκετό ταλέντο στους ηθοποιούς και στη σκηνοθεσία. Εξάλλου, ήρθα από τη Μαδρίτη για να το στηρίξω προσωπικά και από κοντά, γιατί όταν είδα φωτογραφίες και βίντεο από τις πρόβες, είπα: «Αυτό είναι το έργο μου». Από την εμπειρία μου, ως θεατρική συγγραφέας, πολλές φορές έχω δει έργα μου να ανεβαίνουν και να λέω: «Αυτό δεν είναι το δικό μου έργο». Χρησιμοποίησαν την κύρια ιδέα ή ως πρόφαση το δικό μου έργο, αλλά δεν ήταν. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, όμως, είμαι σίγουρη ότι το έργο μου είναι αυτό που βλέπω.

Συγκρίνεται η εποχή που πρωτοανέβηκε το έργο σας στη Μαδρίτη με τη σημερινή εποχή στην Ελλάδα;

Ευτυχώς έχουμε εξελιχθεί από τότε. Και έχουμε εξελιχθεί στο ζήτημα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Αυτό σημαίνει ότι οι ομοφυλόφιλοι, οι τρανς και γενικότερα οι άνθρωποι που έχουν διαφορετικές σεξουαλικές ταυτότητες, μπορούν να εκφραστούν ελεύθερα στο δρόμο. Μπορούν να πιάσει ο ένας το χέρι του άλλου, ενδεχομένως να αγκαλιαστούν, να φιληθούν κ.λπ.

Στη Μαδρίτη αναφέραστε...

Ναι, για τη Μαδρίτη. Έχουμε και εκδηλώσεις όπως τα Pride, όπου οι άνθρωποι όλων των σεξουαλικών προσανατολισμών μπορούν να συμμετέχουν ελεύθερα και να περνάνε καλά. Αυτό βέβαια δεν σημαίνει ότι δεν υπάρχει ομοφοβία, δεν σημαίνει ότι έχουν σταματήσει οι επιθέσεις κατά των ομοφυλόφιλων και των τρανς ή η οποιαδήποτε άσχημη κριτική εναντίον τους. Στην Ισπανία δουλεύω πολύ με ΛΟΑΤΚΙ πρόσφυγες, στη Μη Κερδοσκοπική Οργάνωση «Caidos del Cielo» που έχω ιδρύσει και πολλοί από αυτούς βρίσκονται εκεί, γιατί έχουν εκδιωχθεί από τη δική τους κοινότητα, επειδή ακριβώς είναι ομοφυλόφιλοι. Έχουν βιώσει φυλακές, βασανιστήρια, επιθέσεις και αναγκάστηκαν να φύγουν από τη χώρα τους, γιατί δεν μπορούσαν να ζήσουν εκεί ως άνθρωποι διαφορετικών σεξουαλικών προτιμήσεων.

Σίγουρα έχουμε πάρα πολύ δρόμο να διανύσουμε και πρέπει να εξακολουθήσουμε να συζητάμε για την ταυτότητα φύλου, γιατί είναι τραγωδία να μην γίνεται κάποιος αποδεκτός ο ίδιος και η ταυτότητά του επειδή είναι τρανς. Γι' αυτόν ακριβώς το λόγο το έργο που ανέβηκε και στην Αθήνα, εξακολουθεί να έχει ισχύ, γιατί προσπαθεί να θέσει αυτό το ερώτημα: «Γιατί οι άνθρωποι που έχουν διαφορετική σεξουαλική προτίμηση δεν μπορούν να γίνουν αποδεκτοί; Ποιο είναι τελικά το κακό που κάνουν στην κοινωνία; Ποιο είναι τελικά το κακό του να είναι κανείς ομοφυλόφιλος ή τρανς ή κάτι άλλο;»

Καταλαβαίνω το να θέλουμε να διώξουμε ή να φυλακίσουμε έναν δολοφόνο, αλλά γιατί πρέπει να γίνονται αυτά σε ομοφυλόφιλους ή τρανς; Για μένα αυτό είναι φοβερή οπισθοδρόμηση.

Και μέσω αυτού του έργου θα πρέπει να εξακολουθήσουμε να μιλάμε και να θέτουμε το ζήτημα της ταυτότητας φύλου, μέχρι να φτάσει μια μέρα όπου από τη γέννησή τους οι άνθρωποι αυτοί θα γίνονται αποδεκτοί από όλους, κανονικά στην κοινωνία, χωρίς καμία κριτική.

Έπαιξε ρόλο πιστεύετε για την επιτυχή μεταφορά του έργου το γεγονός ότι η σκηνοθέτιδα είναι τρανς;

Έχει πολύ μεγάλη σημασία, γιατί η Φένια το αντιλαμβάνεται προσωπικά και πολύ βαθιά το έργο. Αυτό είναι πολύ σημαντικό για οτιδήποτε κάνουμε στην τέχνη. Το πώς το αντιλαμβανόμαστε. Το συγκεκριμένο έργο μπορεί να λάβει πολλές οπτικές, την οπτική του ετεροφυλόφιλου, του ομοφυλόφιλου, του τρανς. Πρώτη φορά μία τρανς αναλαμβάνει τη σκηνοθεσία αυτού του έργου και πιστεύω ότι έχει την αναγκαία οπτική για να μπορέσει να δώσει την ιδιαίτερη, τη βαθύτερη ματιά που χρειάζεται σε αυτή την περίπτωση.

Στην Ελλάδα το θέμα της νομικής αναγνώρισης της ταυτότητας φύλου υποτίθεται ότι λύθηκε με την πρόσφατη ψήφιση ενός νέου νόμου. Οι ΛΟΑΤΚΙ οργανώσεις, όμως ζήτησαν περαιτέρω απλοποίηση της διαδικασίας. Ποια είναι η κατάσταση στην Ισπανία και τι πιστεύετε ότι πρέπει να γίνει για να διευκολυνθεί η ζωή των τρανς ατόμων;

Θα σας πω την προσωπική μου άποψη, γιατί δεν γνωρίζω τι συμβαίνει ακριβώς με τη νομοθεσία στην Ισπανία. Πιστεύω ότι είναι αρκετά περίπλοκο το ζήτημα της διόρθωσης φύλου. Χρειάζεται πάρα πολλές εξετάσεις ψυχολογικές, φυσιολογίας, μία πάρα πολύ σκληρή διαδικασία με φάρμακα και ορμόνες, η οποία είναι πολύ έντονη για το άτομο. Οι ψυχίατροι ψάχνουν να δουν αν είναι ξεκάθαρη η απόφαση του ανθρώπου που θέλει να διορθώσει το φύλο του και ότι δεν το κάνει για κάποιους άλλους λόγους, όπως το να προκαλέσει την προσοχή. Όλες αυτές οι διαδικασίες απαιτούνται πριν τη διόρθωση στην Ισπανία, πιστεύω ότι από κάθε άποψη θα πρέπει αυτές να γίνουν πιο εύκολες και πιο προσιτές και από την άποψη την ιατρική και την ψυχολογική, αλλά και σαφώς τη νομική. Δηλαδή όταν ένας άνθρωπος έχει περάσει όλη αυτή την τόσο δύσκολη και ψυχοφθόρα διαδικασία δεν μπορεί να συνεχίσει να γράφει «Μιχάλης» στην ταυτότητά του. Θα πρέπει να του δίνουν το όνομα που θέλει στην ταυτότητά του και να παραμερίζονται τα όποια γραφειοκρατικά εμπόδια και η αντίσταση που υπάρχει πολλές φορές από την κοινωνία.

Θα πρέπει να παλέψουμε για να γίνει αυτό αντιληπτό, να πάψει να είναι ένα τόσο μεγάλο μαρτύριο. Πέραν, δηλαδή, από το μαρτύριο το ιατρικό και το ορμονικό, να μην περνάνε και το μαρτύριο με την ταυτότητα. Οπότε ξεκάθαρα πιστεύω ότι

περνώντας όλη αυτή την διαδικασία, ο άνθρωπος μετά θα πρέπει αυτόματα, με μία πολύ απλή διαδικασία, να δηλώνει ότι το όνομά μου δεν είναι πλέον αυτό που αναγράφει η ταυτότητα, είναι το άλλο, αυτό που θέλω εγώ.

Η παράσταση ξεκινάει σαν ένα παιχνίδι παρενδυσίας. Ποια είναι η άποψή σας για την παρενδυσία και ποια προσωπική εμπειρία σας οδήγησε να γράψετε αυτό το έργο;

Όλοι είμαστε άνθρωποι, ανθρώπινες υπάρξεις και από τη στιγμή που δεν κάνουμε κακό σε κάποιον, μπορούμε να κάνουμε ό,τι θέλουμε. Μπορούμε να ντυνόμαστε γυναίκες, άντρες, πίθηκοι, να βαφόμαστε και να βγαίνουμε έξω στο δρόμο. Δεν με απασχολεί καθόλου. Υπάρχει απόλυτος σεβασμός στην προσωπική επιλογή του καθενός.

Όσον αφορά την προσωπική μου εμπειρία: Την πρώτη φορά που παντρεύτηκα ήμουν 25 χρονών. Για ταξίδι του μέλιτος πήγαμε στο καρναβάλι των Καναρίων Νήσων που είναι το πιο γνωστό στην Ισπανία. Αυτό είναι κάτι που το έχω περάσει και στο χαρακτήρα της Ρόζας στο έργο. Είδα εκεί ότι η πλειοψηφία των αντρών ντυνόταν σαν γυναίκες και αυτό με εντυπωσίασε, αφού είδα ότι στους άντρες τους αρέσει να ντύνονται γυναίκες. Γιατί συμβαίνει αυτό; Ποια απόλαυση νιώθουν ντυμένοι γυναίκες; Ήταν κάτι που μου προκάλεσε μεγάλη εντυπωση, ειδικά όταν είδα εκείνη τη χρονιά το δήμαρχο, που ήταν ντυμένος Γκρέτα Γκάρμπο.

Έτσι, μου δημιουργήθηκε αυτό το ερώτημα: Γιατί οι άντρες θέλουν να ντύνονται γυναίκες; Ποια είναι η απόλαυση που αντλούν; Αυτό με ώθησε να γράψω το έργο, γιατί λίγους μήνες μετά το ταξίδι του μέλιτος το ολοκλήρωσα.

Ανεβάζετε τώρα κάποιο καινούριο έργο στην Ισπανία;

Τη Δευτέρα στις 15 Ιανουαρίου ξεκινήσαμε τις πρόβες για το επόμενο θεατρικό μου έργο, το «Ένα κρησφύγετο με φως», «Una Guarrida con Luz». Στην έννοια που υπάρχει το κρησφύγετο στα ισπανικά, δεν υπάρχει φως, αλλά θέλω ακριβώς να τονίσω αυτή την αντίθεση, να μιλήσω για ένα καταφύγιο φωτεινό. Ευελπιστώ ότι στις 23 Μαρτίου θα έχουμε την πρεμιέρα στο θέατρο «Conde Duque» της Μαδρίτης.

Σε αυτό το έργο παίζουν 7 επαγγελματίες ηθοποιοί και 15 ερασιτέχνες, που είναι πρόσφυγες και μετανάστες ή άστεγοι. Όλοι υποδύονται τους σκύλους, χωρίς να περπατάνε στα τέσσερα στη σκηνή, ούτε να είναι ντυμένοι σαν σκύλοι. Το έργο πραγματεύεται τη σχέση της Μάτι, ιδιοκτήτριας δύο σκυλιών, με τα σκυλιά της. Το θηλυκό ονομάζεται Μπλανς Ντιμπούα και το αρσενικό Αντόνιο Ματσίν. Ο Ματσίν ήταν ένας διάσημος Κουβανός τραγουδιστής, με πολύ μεγάλες επιτυχίες. Η Μάτι είναι Βάσκα.

Τώρα, ο αρσενικός είναι επίσης αρχηγός της αγέλης όλων των σκυλιών στη γειτονιά.

Η Μάτι μπαίνει στο νοσοκομείο για μια επέμβαση, αλλά μετά από επιπλοκές μπαίνει στη μονάδα εντατικής θεραπείας. Από εκείνο το σημείο τα πράγματα χειροτερεύουν πολύ, αλλά στο έργο δείχνει πώς τα σκυλιά επικοινωνούν με έναν τηλεπαθητικό τρόπο με την Μάτι, που είναι στην εντατική, για να μπορέσουν να είναι «μαζί» της.

Είναι μία ιστορία έρωτα και θανάτου ανάμεσα σε έναν άνθρωπο και στα σκυλιά του. Έναν έρωτα ανιδιοτελή και, θα τον λέγαμε, «διανθρώπινο», ξεπερνά τα ανθρώπινα όρια. Θέλω να αποδείξω ότι όσοι έχουν σκυλί, δεν είναι «αφεντικά». Επίσης, θέλω να αναπαραστήσω το πώς αντιλαμβανόμαστε ορισμένες φορές ως σκλάβους τους ανθρώπους που θεωρούμε κατώτερους, η κοινωνία μας. Στο έργο αυτό γίνεται ένα ξεκαθάρισμα λογαριασμών των σκύλων με τους ανθρώπους, των «κατώτερων» ανθρώπων, με όσους θεωρούν εαυτούς «ανώτερους».

Το ενδιαφέρον σε όλο αυτό είναι ότι όλοι οι πρόσφυγες και μετανάστες ηθοποιοί που συμμετέχουν στο έργο είναι στην πραγματική τους ζωή είτε ομοφυλόφιλοι είτε τρανς, που ήρθαν στην Ισπανία κατατρεγμένοι από τις χώρες τους.

“ΤΟ ΚΑΛΕΣΜΑ ΤΗΣ ΛΟΡΙΝ” ΤΗΣ ΠΕΔΡΕΡΟ ΣΕ ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ ΦΕΝΙΑΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

Πέτρος Αλεξανδρής

Στο Δημοτικό, όταν η δασκάλα μας έβαλε "Σκέφτομαι και γράφω" να πούμε τι θέλουμε να γίνουμε όταν μεγαλώσουμε, απάντησα: Πρώτα γιατρός και όταν γεράσω περιπτεράς. Από μικρός μου άρεσε η ποικιλία και τη σύνταξη ούτε καν που τη σκεφτόμουνα. Στη συνέχεια ασχολήθηκα ερασιτεχνικά με σχολικές εφημερίδες και όταν πέρασα στο Τμήμα Επικοινωνίας και ΜΜΕ άρχισα να δουλεύω κανονικά στον ειδικό τύπο σχεδόν από το πρώτο έτος. Το Antivirus το αγαπάω όπως ο Αθηναίος το χωριό του. Ενώ είμαι αναγκασμένος να ζω από την κανονική μου δουλειά, το Antivirus είναι η πραγματική δημοσιογραφία και το ρεπορτάζ που θα ήθελα να κάνω. Από το 2007 υπάρχει αυτή η σχέση αγάπης.